

Audit bluswatervoorziening 2019

Aanleiding

Naar aanleiding van de brand in de Urbanuskerk in 2018 in Amstelveen en een schuttingbrand aan de Baanvak in Aalsmeer zijn maatregelen getroffen om de sturing en regie op bluswatervoorziening professioneler vorm te geven. In de brief van het college van 7 januari heeft zij de raad toegezegd:

“Jaarlijks wordt in opdracht van Centrale Beheertaken en onder regie van de afdeling ConcernControl een audit verricht op het proces van brandkraancontroles (incl. beheer en reparatie). De resultaten vormen onderdeel van de jaarrekening die aan de Raad wordt aangeboden.”

Reikwijdte van de audit

De audit heeft plaatsgevonden op de taken uitgevoerd binnen de ambtelijke organisatie. Er is geen audit uitgevoerd bij de partners van de gemeente (waaronder o.a. brandweer, PWN en Waternet).

Doel van de audit

Deze audit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in de dagelijkse praktijk invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid voor bluswatervoorziening om zo tot een oordeel te kunnen komen over de effectiviteit van de werkzaamheden op dat gebied en de mate waarin de verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd.

Uitgevoerde werkzaamheden

Binnen de gemeentelijke organisatie zijn de rollen, taken en verantwoordelijkheden onlangs opnieuw beschreven en toebedeeld. Deze zijn voor deze audit aangemerkt als ‘normen’. Aan de hand van de volgende werkzaamheden is beoordeeld of conform de norm wordt gewerkt:

- Inwinnen van inlichtingen bij management en medewerkers
- Raadplegen van in- en extern vervaardigde documenten

De werkzaamheden zijn uitgevoerd in februari 2020 en deze rapportage bevat dus een oordeel of er op dát moment wel, niet of gedeeltelijk aan een norm werd voldaan.

Bevindingen

De bevindingen zijn per norm uitgewerkt in de bijlage.

Conclusies

Twee zaken vallen in het bijzonder op. Ten eerste de afhankelijkheid van alle partners in de keten. Wil de gemeente haar verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening waar kunnen maken dan heeft zij daar uiteraard ook anderen buiten de organisatie voor nodig (brandweer en waterleidingbedrijven). Uit de interviews komt naar voren dat de contacten verder lijken te zijn geïntensiveerd, maar dat er ook aandachtspunten zijn wat betreft de tijdige operationele gegevensuitwisseling en het conform de normtijden herstellen van defecten. Die afgesproken normtijden worden momenteel niet altijd of deels gehaald. Voor wat betreft de gegevensuitwisseling is bij de gemeente niet altijd bekend wanneer een defect hersteld is of wanneer er een brandkraan wordt verwijderd. Dat maakt het lastig om de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening volledig waar te kunnen maken.

Een tweede opmerking betreft de waargenomen betrokkenheid van medewerkers bij het onderwerp bluswatervoorziening. In de interviews met medewerkers geven zij blijk van voldoende verantwoordelijkheidsbesef in relatie tot het onderwerp. Een ieder is zich bewust van het belang van het onderwerp bluswatervoorziening en de rol en verantwoordelijkheid die zij daarin hebben. Aandacht wordt daarbinnen gevraagd voor de functie regisseur brandkranen. Deze speelt een belangrijke rol in het op orde brengen en houden van gegevensbeheer, controle, herstel etc. Uit de audit ontstaat de indruk dat de vooraf ingeschatte capaciteitsinzet niet in balans lijkt te zijn met de werkelijke inzet. Mede in het licht van het verwachtingspatroon dat samenhangt met de ‘regisseursfunctie’ (in de praktijk al snel een ‘duizend dingen doekje’).

Aanbevelingen

Zoals in de conclusie verwoord wordt nog niet aan alle normen (geheel) voldaan. Geadviseerd wordt een planning op te stellen voor de nog openstaande punten waarbij de meest urgente 'risico's' als eerste worden opgepakt. En daarbij ook te betrekken, op basis van de opgedane ervaring, of er wellicht nieuwe maatregelen moeten worden toegevoegd die nog niet in het oorspronkelijk 'totaalplan' waren opgenomen.

Tevens wordt geadviseerd met de waterleidingbedrijven te bespreken of de thans geldende hersteltermijn voor defecten reëel is en hierover zo nodig andere (tijdelijke) afspraken te maken. Onderdeel van bespreking moet ook zijn de wijze waarop, en de termijn waarbinnen, de gemeente in kennis gesteld wordt van andere relevante informatie met betrekking tot de bluswatervoorziening (waaronder het verwijderen van brandkranen).

Ten slotte is het advies te beoordelen of de werkelijke capaciteitsinzet van de regisseur brandkranen in overeenstemming is met de vooraf verwachte inzet.

Norm	Uitvoering conform norm			Toelichting
	ja	nee	Deels	
Inzicht in kwaliteit brandkranen				
Er is een overzicht van alle geboorde putten, open water en aanwezige opstelplaatsen. Deze informatie is gedeeld met de brandweer			X	Het overzicht is er. In het verleden zijn er door een individuele medewerker toezeggingen aan de brandweer gedaan over (de kwaliteit van de) opstelplaatsen. Deze afspraken zijn nog niet allemaal geformaliseerd. De gemeente zal in overleg met de brandweer treden om te bezien of het nog reëel is alle toezeggingen gestand te doen.
De gemeente heeft een overzicht van alle locatiegegevens van brandkranen.	x			De gemeente heeft toegang tot de systemen van PWN en Waternet waarin de locatiegegevens van brandkranen zijn terug te vinden. Deze gegevens zijn vervolgens ingetekend in 'Kijk op Amstelland'. Enkele malen is gebleken dat Waternet brandkranen heeft verwijderd zonder de gemeente daarvan in kennis te stellen.
De brandweer verstrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de uitgevoerde periodieke controles ('droog')	x			De gemeente ontvangt meerdere malen per kwartaal een overzicht van de uitgevoerde controles en de bijbehorende bevindingen.
Waternet vertrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de periodieke controles ('droog' en 'nat')	x			Waternet communiceert niet actief met de gemeente over de uitkomst van de periodieke controles, maar geeft de gemeente inzicht in haar systemen. Daaruit kan de gemeente afleiden wat de uitkomst van de controles is.
De gemeente zet de door de brandweer geconstateerde gebreken bij brandkranen uit bij waterleidingbedrijven en de eigen organisatie.	x			De gebreken worden per mail uitgezet bij de waterleidingbedrijven.
Er is een overzicht van bruikbaarheid van kranen en deze wordt periodiek gemonitord	x			De regisseur brandkranen houdt een overzicht bij van alle defecten en de voortgang van het herstel.
Defecten worden tijdig verholpen (PWN: binnen vier weken, Waternet: binnen tien dagen)		x		Defecten worden niet in alle gevallen hersteld binnen de contractueel afgesproken termijn. Dit is reeds onderwerp van gesprek met de waterleidingbedrijven geweest. De terugkoppeling vanuit Waternet wordt als moeizaam ervaren. De communicatie met PWN wordt als adequaat ervaren.
De gemeente voert steekproefsgewijs controle uit op de door de waterbedrijven uitgevoerde herstelwerkzaamheden.	x			Achter de steekproef zit niet een methodiek met vaste aantallen en een uniforme wijze van steekproeftrekking. De vastlegging van de uitgevoerde werkzaamheden is navolgbaar door achterliggende informatie waaronder fotomateriaal.
De controleur brandkranen stelt halfjaarlijks een rapportage op met status van alle brandkranen en stuurt deze aan hoofd CBT.	x			De rapportage is opgesteld.
Hoofd CBT bespreekt rapportage met brandweer, PWN en Waternet en maakt een actielijst op.		x		De rapportage is nog niet besproken. Overleg staat gepland in mei.